

KRÁSY SLOVENSKA

OBRÁZKOVÝ ČASOPIS SOKOLA, VENOVANÝ PROPAGÁCIÍ A OCHRANĚ PŘÍRODNÝCH KRÁS, TURISTICE, HOROLEZECTVU, VODÁCTVU, CESTOVNÉMU RUCHU A JASKYNIARSTVU **4**

No, nešetrným zaobchádzaním všetky ľadové ozdoby, vodopády, cencúle veľmi skoro odpadnú. Treba regulovať návštevy, prehliadku jaskyne zrýchliť. Do otvoru treba zaviesť v zimnom polroku povrchovú vodu, aby na stene zamrzala a tak ľad mohutnel. Osvetľovanie jaskyne nemá byť nepretržité, treba ho rozdeliť do viacerých častí, vymeniť osvetľovacie telesá, nahradiť tzv. studeným svetlom. Bolo by vhodné zmenšiť v letnom polroku „dýchanie“ jaskyne na najmenšiu mieru a hlavné dýchacie otvory na letný polrok pokiaľ možno utesniť. Treba rozhodne a kategoricky zakázať hľadanie ľadovej plochy, teda umelé rozpúšťanie ľadu.

Dobšinskú ľadovú jaskyňu treba sústavne pozorovať, prieskum by sa mal sveriť odborníkovi, ktorý má o vec zájem a potrebné vedecké predpoklady. Na prieskum bude treba zabezpečiť finančné prostriedky. Podobne bude treba sledovať i za letnej sezóny všetky zmeny. Návrhy na úpravu odporúčame už teraz, aby sa predišlo ďalším škodám v jaskyni; aby sa zastavilo pustnutie jaskyne.

Treba dbať, aby obsluha jaskyne bola zaistená, nepoužívať ju len za letnej sezóny a na zimnú sezónu ju ponechať temer bez existenčného minimuma“.

(Pozn. red.: Ako sa dozvedáme, odborný dozor nad jaskyňou bol sverený Dr. Št. Petrovičovi zo Slov. meteorolog. ústavu.)

Výstupy v Tatrách

Rumanov štít JV vrchol — Z pilierom z Rumanovej dolinky. Nástup je na úpäti, kde pilier najnižšie zabícha do sutiny, s trávinatej trajuholníkovej plošinky. 30 metrov zárezom a po platniach na zreteľnú plošinu pod previsom, odtiaľ rovno cez previs v komíne a ďalej druhým komínom a mierne doľava k nakopeným balvanom (30 m). S nich cez platňu a doprava do skál až na ostrie piliera a cez exponovanú hranu na plošinu veže (30 m). S nej zostup asi 5—6 m do sedielka a ďalej po hrane cez výšvih na plošinu a s nej na druhú (60 m). Odtiaľ mierne doľava cez veľké bloky a trochu vytláčajúcou stenkou 30 m. Ďalej po balvanoch 20 m na JV vrchol.

Kval.: IV. Prvé prelezenie 1 hod. Pevná skala. Výška asi 200 m.

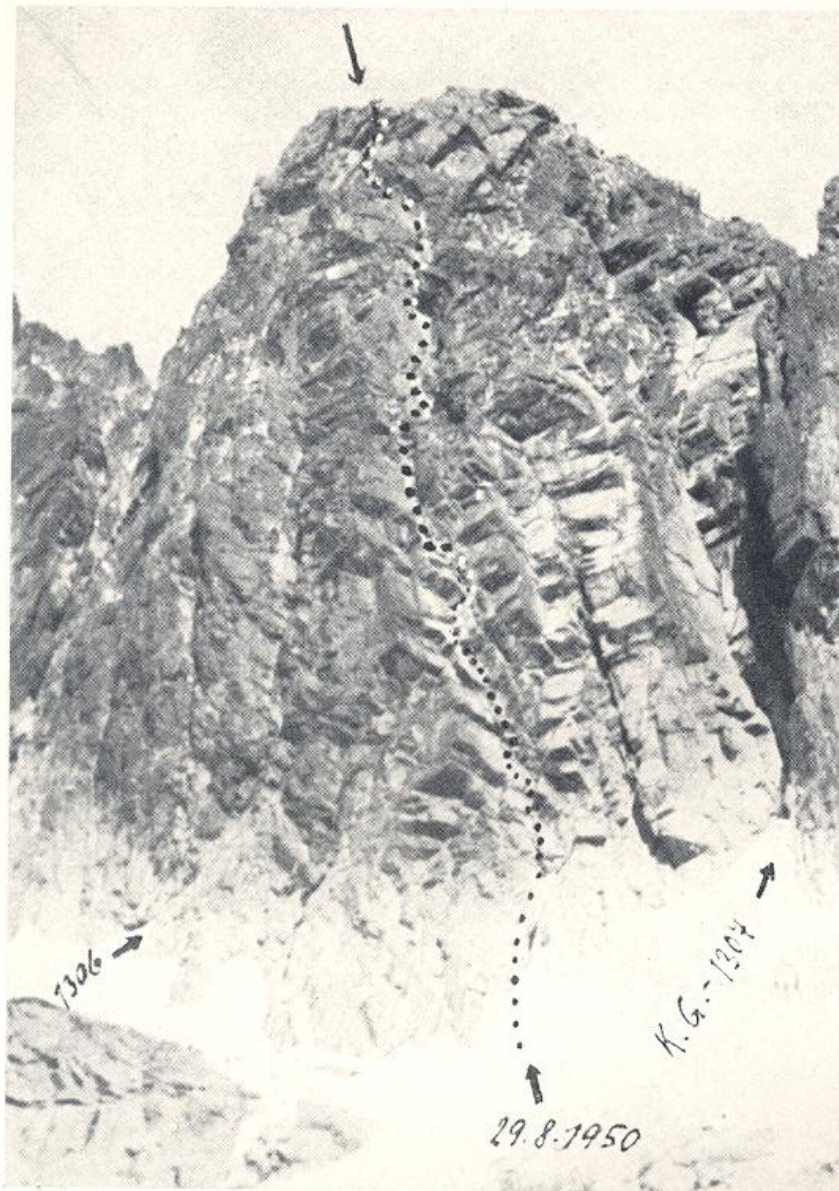
Arno Puškáš, Jožo Brandobur, dňa 28. VIII. 1950.

Čierny štít — J stenou. V stene štítu spozorujeme 3 markantné „záhyby“. Lavým vedie Stanislavského cesta, pravý (komín) sa končí previsom, stredným vedie náš výstup. Žlabom, s jedným stenovým prerušením, hore až na jeho koniec. Jeho pokračovanie nájdeme vľavo hore. Po 15 m cez menšie prerušenie žlabu vľavo, čím sa dostaneme pod štvorcovitý previs (3. lan. dĺžka). Obídeme ho tesne vľavo, potom niekoľko m hore pod ďalší veľký previs. Pod ním 2 m traverz doprava a žlabkom hore, pokiaľ sa dá. Ztadiaľto obľahý krok doľava a žlabom za hranou ďalej. Za menšou stenou malé strechovité previsy obchádzame zľava doprava, do nového žlabu, ktorého ľavú časť tvorí stena, ktorou hore, čím sa vyhneme previsu nad žlabom. Teraz už ľahko na vrchol.

Kval.: IV—V, za 2.30 hod. Krásny výstup.

Karol Boeck, Jaromír Šádek, dňa 29. VIII. 1950.

Ganek — Z pilierom JZ steny (z Rumanovej dolinky). Nástup 30 m vpravo od komína, ktorý padá so štrbiny medzi Gankom a Prostredným Gankom. 60 m po dobrých záchytoch rovno pod zreteľný vystávajúci balvan a nadeň. Zadiaľto 5 m traverz doprava a rovno hore cez previsnutú stienku a ďalej cez druhý previs a mierne doľava v smere piliera na trávnaté stanovište pred stenkou (20 m). Cez stienku, ďalej cez platne a traverz doľava na plošinu pod 1. výšvih. Komínom a stenou priamo hore na plošinu pod 2. výšvih (30 m). Hore po veľmi pevných záchytoch po hrane cez stienku na pravú stranu piliera (dobré istenie). Ďalej po lávke za pilierom na jej koniec 10 m. Plošina. S nej na výšvih 30 m pod posledný výšvih piliera. Plošina. Traverz doprava 8 m a priamo hore zárezom asi 3—4 m a traverz späť na

Južná stena Čierneho štítu.

Foto Šádek.

hranu piliera a na plošinu pod zreteľnými skalami (25 m). Rozlámaným terénom na hranu, odkiaľ vidíme asi na 60 m vrchol.

Kval.: V. Prvé prelezanie 4 hod. Veľmi pevná skala. Výška steny asi 300 m. Arno Puškáš, Ferko Kele st., Jožo Brandobur, dňa 30. VIII. 1950.

Kolový štít — stredom JV steny.

Nástup s lávky v spádnicí vrcholu, tiahnucej sa asi 15 m nad úpäťm vľavo od žlabu s cestou K. G. 1320. Na Z konci lávky nájdeme kruh, zanechaný asi pri poľských pokusoch (I. stanovište). Odtiaľ traverz plochým oblúkom dolu a doľava, na konci po nevýhodne vrstvenej skale (malý previs nad hlavou) mierne hore až na šikmo doľava sa tiahnucu platňu; niekoľko m hore na trávnatú plošinku pri päte šikmého komínka (II. st.). Hore komínikom, v jeho hornej tretine prekročíme šikmo doprava hore a dosiahneme tak ľavý dolný okraj veľkej platne, rozprestierajúcej sa až pod tri rady strechových previsov, stenu charakterizujúcich (III. st.). Dlhý traverz doľava (nad horným ústím komínka obťažný krok) až na koniec poličiek

(IV. st.), odkiaľ možno vystúpiť na druhú veľkú platňu, vyššie a vľavo od prvej. Šikmo doprava hore do prostriedku platne, po 10 cm širokej poličke doľava až na jej V koniec (V st.); trochu vpravo od hrany platne rovno hore pod prečnievajúci blok, tvoriaci Z okraj strednej rady zmienovaných charakteristických previsov. Tesne vľavo vedľa bloku do malého kúta, tvoreného ním (vp.) a hladkou dlaždicou (vI.); cez ňu (voľným traverzom v lane, hupkom) do trávnatého žliabku a ním hore na trávnatú plošinku (VI. st.). Otvorenou stenkou na ďalší trávnik (najväčší, z doliny ako uprostred steny (VII. st.)). Šikmo doľava sa tiahne previsom krytá trávnatá rampa, vhodná pre ev. bivak.

S trávniku kútom hore pod previs, tvoriaci plytkú jaskyňku a potom 1 dĺžku lana šikmo doprava otvorenou stenou na začiatok trávnatého žliabku. Ním do bieleho žlabu medzi prostrednou a V vežičkou.

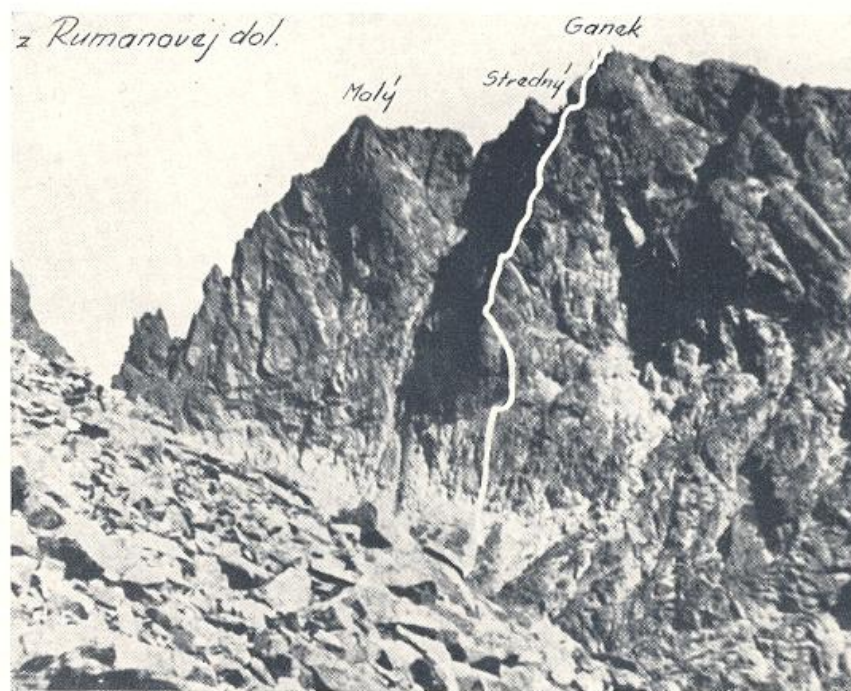
Kval.: V., vstupný traverz a výstup s platieň skobovacou technikou. Prvý výstup: 11 hod.

Jaromír Šádek, Kryštof Zlatník — striedavo, dňa 30. a 31. VIII. 1950.

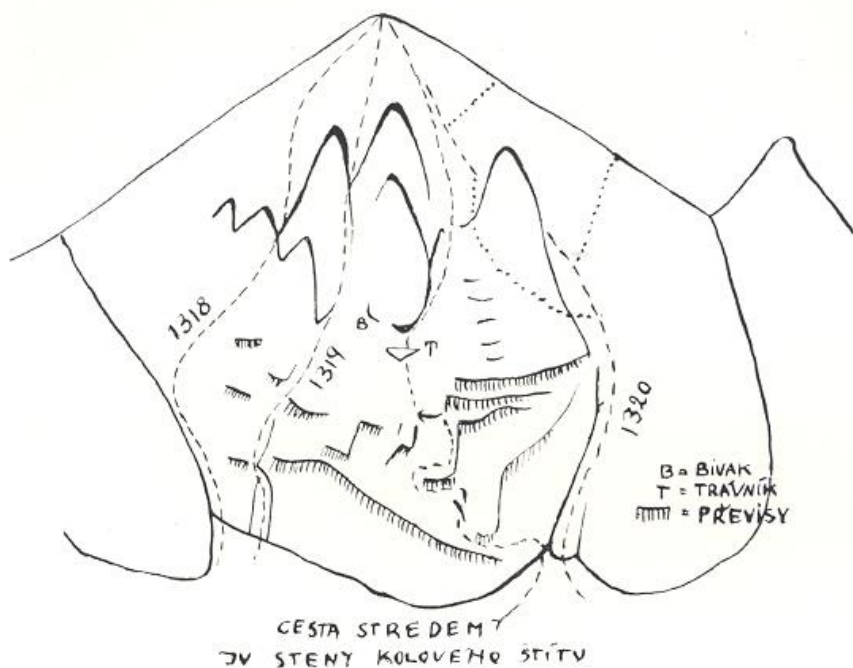
Drači štít — J pilier J steny od Dračieho sedla. Nástup na pilier je doprava od spádnice Horného Dračieho sedla, tam, kde je trochu pod pilierom v suti veľký balvan. Rovno hore po odštiepnutých skalách a hneď traverz doprava cez voľné bloky asi 4 m a ďalej rovno hore 10 m na plošinu. S nej hore špárou, už zďaleka viditeľnou, cez zaklínový balvan a na trávnatý široký chrbát, až pod I. výšvih piliera. Asi 10 m rovno hore a šikmo doľava 5 m traverz. Stanovište. Krok hore a ťažký traverz doprava 5 m a ďalej hore asi 3 m. Sme na veľkej šikmej platni. S nej na veľký, odštiepnutý blok a ďalej hore mierne doľava cez previs a po dobrých stupoch 30 m. Ešte ďalej 30 m (exponované). S pravej strany 2 odštiepnuté bloky. Rovno hore 15 m ťažko a exponovaný traverz doprava 7 m. Tu sa končia hlavné ťažkosti. 60 m po skalách a veľkej platni, zarastenej trávou. Na jej koniec a sme pod II. výšvihom a vrcholovou partiou. Po hrane trochu zprava po rozlámaných skalách 30 m hore a stojíme na miernom sklone piliera, s ktorého už vidno vrchol. Asi 50—60 m na JV vrchol.

Kval.: V. Prvé prelezanie 5 hod. Pevná skala. Výška steny asi 350 m.

Arno Puškáš, Dr. Anna Pivková, Arpád Szabó, dňa 14. IX. 1950.

Ganek Z pilier JZ steny — nová cesta 30. VIII. 1950 A. Puškáš, F. Keleš, J. Brandobur.

Vysoká JZ rebrom na JV vrchol (od Dračieho sedla). Nástup zo sute a po rebre asi 30 m na trávnatú plošinu. S nej po dobrých chytoch stále rovno po rebre až pod prvý výšvih. Obchádzame ho zprava a jeho posledný úsek prelezieme šikmým komínom. Sme na hrane a po nej pod druhý výšvih (celý úsek asi 80 m). Druhý výšvih obchádzame zľava. Sme na skalnej plošine. S nej zostúpime asi 1 m dolu vľavo, krátky traverz na stene výšvihu a jeho zárezom pomocou skôb na skalnatého koňa vpravo (asi 8 m). Ďalej po hrane a v jej pravej stene 3 m traverz na plošinu. S nej 1 dĺžku lana na vežu výšvihu. S veže zostup do sedla, kde je I. lávka cez celé J úbočie JV vrcholu. S lávky cez veľké bloky a cez stienku na II. lávku, ktorá horizontálne pretína celý svah Vysokej od Horného Dračieho sedla až po Kohútik. S nej už po prelezenom hornom úseku (K. G. č. 583) JZ rebra asi 120 m na JV vrchol.

Arno Puškáš, Dr. R. Roubal, Irena Hrablíková, Vlado Prošek, Július Andráš, Kata Puškášová, 8. X. 1950.

Kvalifikácia IV. Prvé prelezenie 2.30 hod. Pevná skala.

Západná stena

Tam vysoko, kde kľžu mraky so strmých stien, alebo sa plazia po ostrých hrebeňoch, či driemu v spleti žlabov a rebier, ktoré tvoria nekonečné kulisy skalnatého amfiteátru, tam vysoko sa pnie povestná západná stena Lomnického štítu, rútiaca sa kolmými platňami do Malej Studenej doliny. A uprostred doliny sa rozprestiera malebných Päť spišských plies, v ktorých nad ránom zrkadlí sa bledá tvár mesiaca, zatieňovaná prebúdžajúcim sa krvavým slnkom...

Tam, v doline, mení sa strieborná rosa na jemné pary, stúpajúce do výšok, kde sa strácajú v chladnom, priehľadnom vzduchu... A tam zapadá do sute kolmá, čierna žulová stena, nádherné dielo v kráľovstve skál.

Mám pred sebou staré, zaprášené číslo „Taterníka“ z roku 1930. Listujem